



Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 30 juni 2022*

”Överklagande – Statligt stöd – Artikel 107.1 FEUF – Avgiftsordning avseende avledning av avloppsvatten – Klagomål – Beslut i vilket det konstateras att det inte föreligger statligt stöd – Talan om ogiltigförklaring – Upptagande till prövning – Talerätt – Artikel 263 fjärde stycket FEUF – Regleringsakt som inte medför genomförandeåtgärder – Villkoret direkt berörd”

I mål C-99/21 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i stadgan för Europeiska unionens domstol, som ingavs den 17 februari 2021,

Danske Slagtermestre, Odense (Danmark), företrädd av H. Sønderby Christensen, advokat,

klagande

i vilket de andra parterna är:

Europeiska kommissionen, företrädd av L. Grønfeldt och P. Němečková, båda i egenskap av ombud,

svarande i första instans

Konungariket Danmark, företrädd av J. Nymann-Lindegren, V. Pasternak Jørgensen, M. Søndahl Wolff och L. Teilgård, samtliga i egenskap av ombud,

intervenient i första instans

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C. Lycourgos (referent) samt domarna S. Rodin, J.-C. Bonichot, L.S. Rossi och O. Spineanu-Matei,

generaladvokat: A. Rantos,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

* Rättegångsspråk: danska.

och efter att den 24 februari 2022 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,
följande

Dom

- 1 Danske Slagtermestre har yrkat att domstolen ska upphäva det beslut som meddelades av Europeiska unionens tribunal den 1 december 2020, Danske Slagtermestre/kommissionen (T-486/18, ej publicerat, EU:T:2020:576) (nedan kallat det överklagade beslutet). Genom detta beslut avvisade tribunalen klagandens talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut C(2018) 2259 final av den 19 april 2018, angående statligt stöd SA.37433 (2017/FC) – Danmark (nedan kallat det omtvistade beslutet). Kommissionen hade i det beslutet, efter det att det preliminära granskningsförfarandet avslutats, fastställt att den avgift som införts genom lov nr. 902/2013 om ændring af lov om betalningsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. (Betalningsstruktur for vandafledningsbidrag, bemyndigelse til opgørelse af særbidrag for behandling af særlig forurenat spildevand m.v.) (lag nr 902/2013 om ændring av lagen om betalningsregler för bolag som hanterar avloppsvatten (betalningsstruktur för vattenavledningsavgifter, bemyndigande att besluta om särskilda avgifter för behandling av särskilt förorenat avloppsvatten m.m.)) inte innebar någon selektiv fördel för vissa bestämda företag och att avgiften således inte utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF.

Bakgrund till tvisten

- 2 Danske Slagtermestre är en branschorganisation som enligt egen utsago företräder danska mindre slakterier, grossister, kötthandlare och förädlingsföretag. Den 26 september 2013 ingav organisationen ett klagomål till Europeiska kommissionen, med motiveringen att Konungariket Danmark, genom antagandet av lag nr 902/2013, hade beviljat statligt stöd till stora slakterier i form av en minskning av avgifterna för rening av avloppsvatten.
- 3 Innan lagen trädde i kraft föreskrevs i dansk lagstiftning en enhetlig avgift per kubikmeter vatten för alla vattenkonsumenter som är anslutna till samma reningsverk, oavsett verksamhetsområde och förbrukning. Genom lag nr 902/2013 infördes en degressiv modell i olika steg där avgiften per kubikmeter avloppsvatten fastställs i förhållande till mängden orenat avloppsvatten som släpps ut (nedan kallad den stegvisa modellen).
- 4 Den stegvisa modellen har följande utformning:
 - Intervall 1 motsvarar en vattenförbrukning på högst 500 m³ per år och fastighet;
 - Intervall 2 omfattar den del av vattenförbrukningen som ligger mellan 500 m³ och 20 000 m³ per år och fastighet.
 - Intervall 3 motsvarar den del av vattenförbrukningen som överstiger 20 000 m³ per år och fastighet.
- 5 De som ansvarar för driften av reningsanläggningar ska fastställa avgiften per kubikmeter för varje intervall enligt följande:
 - Avgiften per kubikmeter i intervall 2 är 20 procent lägre än i intervall 1.

– Avgiften per kubikmeter i intervall 3 är 60 procent lägre än i intervall 1.

- 6 I den stegvisa modellen ska konsumenter som omfattas av det tredje intervallet inledningsvis betala den avgift som föreskrivs för det första intervallet, fram till dess att deras vattenkonsumtion överstiger 500 m³. Därefter ska de betala den avgift som gäller för intervall 2 till dess att konsumtionen överstiger 20 000 m³ och slutligen betala den avgift som föreskrivs för intervall 3.
- 7 Mellan den 10 oktober 2013 och den 12 september 2017 utbytte kommissionen upplysningar om klagomålet med Danske Slagtermestre och Konungariket Danmark. Den 23 juli 2014 och den 25 februari 2016 skickade kommissionen preliminära granskningsskrivelser till klagandeorganisationen, i vilka den angav att den gjorde bedömningen att åtgärden i fråga inte gav upphov till någon selektiv fördel och följaktligen inte utgjorde statligt stöd.
- 8 Den 19 april 2018 antog kommissionen det omtvistade beslutet. Klagandeorganisationen ansåg att den stegvisa modellen gynnade de stora slakterierna i Danmark på marknaden för slakt av djur genom att ge dem en ekonomisk fördel som utgjorde statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF. Kommissionen ansåg däremot att den nya prissättning som införts genom lag nr 902/2013 inte medförde någon särskild fördel för vissa företag.

Förfarandet vid tribunalen och det överklagade beslutet

- 9 Danske Slagtermestre väckte, genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 15 augusti 2018, talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet med stöd av artikel 263 FEUF.
- 10 Konungariket Danmark ansökte om att få intervensera i målet till stöd för kommissionens yrkanden. Interventionen tilläts.
- 11 Tribunalen avvisade talan genom det överklagade beslutet med motiveringen att klagandeorganisationen inte hade talerätt.
- 12 Tribunalen fann, i punkt 32 i det överklagade beslutet, att det första typfallet i artikel 263 fjärde stycket FEUF, det vill säga att varje fysisk eller juridisk person har rätt att väcka talan mot en akt som är riktad till dem, under alla omständigheter saknade relevans i förevarande fall, eftersom det omtvistade beslutet endast riktade sig till Konungariket Danmark. Det skulle däremot prövas huruvida Danske Slagtermestre hade rätt att väcka talan enligt det andra eller tredje typfallet i den artikeln som ger fysiska eller juridiska personer rätt att väcka talan mot en akt som direkt och personligen berör dem och som inte medför genomförandeåtgärder.
- 13 Efter att i punkterna 24–26 i det överklagade beslutet ha konstaterat att det omtvistade beslutet inte berörde Danske Slagtermestre personligen i dess egenskap av förhandlare, slog tribunalen i punkterna 33–82 i samma beslut fast att kravet på att klagandeorganisationen ska vara personligen berörd av detta beslut inte heller kunde anses uppfyllt mot bakgrund av andra omständigheter och att talan i målet följaktligen inte kunde hänföras till det andra typfallet i artikel 263 fjärde stycket FEUF.
- 14 Den slog därefter fast att det tredje typfallet i denna bestämmelse inte heller var tillämpligt.

- 15 I det avseendet fann tribunalen i punkterna 90–96 i det överklagade beslutet, med hänvisning till de kriterier som domstolen slagit fast i domen av den 6 november 2018, Scuola Elementare Maria Montessori/kommissionen, kommissionen/Scuola Elementare Maria Montessori och kommissionen/Ferracci (C-622/16 P–C-624/16 P, EU:C:2018:873) (nedan kallad domen Montessori), att det omtvistade beslutet utgör en regleringsakt.
- 16 Vidare fann tribunalen, i punkterna 97–104 i det överklagade beslutet, att klagandeorganisationen inte var direkt berörd av denna akt.
- 17 Vad gäller den omständigheten hänvisade tribunalen, i punkt 102 i det omtvistade beslutet, till punkt 47 i domen Montessori där domstolen angav följande: ”I den mån villkoret direkt berörd fordrar att den angripna rättsakten har direkt inverkan på sökandens rättsliga ställning, ska unionsdomstolen kontrollera huruvida sökanden på ett relevant sätt har redogjort för skälen till varför kommissionsbeslutet kan ge denne en konkurrensnackdel och därmed påverka dennes rättsliga ställning.”
- 18 I punkt 103 i nämnda beslut fann tribunalen att ”[i] förevarande fall har [klagandeorganisationen] inte visat att dess medlemmar konkret har påverkats av åtgärden i fråga eller vilka av dem detta i så fall gäller, och än mindre vilka följer åtgärden får för deras konkurrensställning (se punkterna 71–77 [i det överklagade beslutet]). [Klagandeorganisationen] har således inte på ett relevant sätt visat att det [omtvistade] beslutet kunde medföra att dess medlemmar hamnade i en ofördelaktig konkurrenssituation och att beslutet följaktligen direkt påverkade deras rättsliga ställning, i synnerhet deras rätt att inte utsättas för en konkurrens på den relevanta marknaden som snedvridits genom nämnda åtgärd.”
- 19 Tribunalen fann således, i punkterna 104–106 i det överklagade beslutet, att talan skulle avvisas på grund av att Danske Slagtermestre inte var direkt berörd, och att det därvid inte var nödvändigt att pröva det villkor som avser avsaknaden av genomförandeåtgärder för det omtvistade beslutet.

Parternas yrkanden

- 20 Danske Slagtermestre har yrkat att domstolen ska upphäva det överklagade beslutet.
- 21 Kommissionen har yrkat att domstolen ska ogilla överklagandet och förplikta Danske Slagtermestre att ersätta rättegångskostnaderna.
- 22 Konungariket Danmark har yrkat att domstolen ska ogilla överklagandet och fastställa det överklagade beslutet.

Prövning av överklagandet

Upptagande till prövning

- 23 Kommissionen har gjort gällande att Danske Slagtermestres yrkande inte är i överensstämmelse med artikel 170.1 i domstolens rättegångsregler, eftersom det endast avser upphävande av det överklagade beslutet, utan att ta upp den situationen där överklagandet bifalls.

- 24 I artikel 170.1 föreskrivs att ”[y]rkanden som framställs för det fall domstolen bifaller överklagandet ska avse helt eller delvis bifall till de yrkanden som framställts i första instans”.
- 25 Danske Slagtermestre har i förevarande mål formellt yrkat att domstolen ska upphäva det överklagade beslutet. Även om yrkandet inte uttryckligen syftar till att de yrkanden som framställdes i första instans ska bifallas eller till att det omtvistade beslutet ska upphävas, kan de inte anses avse annat än detta resultat (se, analogt dom av den 16 juli 2020, Inclusion Alliance for Europe/kommissionen, C-378/16 P, EU:C:2020:575, punkt 59).
- 26 Kommissionens invändning om rättegångshinder på grund av ett åsidosättande av rättegångsreglerna kan således inte godtas.

Prövning i sak

- 27 Danske Slagtermestre har åberopat fem grunder till stöd för sitt överklagande. Den första och den andra grunden, som ska prövas tillsammans, avser en felaktig tillämpning av villkoret att en sökande måste vara direkt berörd av akten i fråga, i den mening som avses i artikel 263 fjärde stycket FEUF. Organisationen anser även att tribunalen har blandat samman det villkoret och villkoret att sökanden måste vara personligen berörd av akten. Såvitt avser den tredje grunden har Danske Slagtermestre gjort gällande att de kriterier som uppställdes i domen Montessori avseende villkoret direkt berörd är uppfyllda i förevarande fall. Den fjärde grunden avser att tribunalen felaktigt fann att klagandeorganisationen inte hade visat att dess medlemmar utsattes för en snedvriden konkurrens. Genom den femte grunden har organisationen gjort gällande att tribunalens bedömning av villkoret att en sökande ska vara personligen berörd av det omtvistade beslutet är felaktig i såväl faktiskt som rättsligt hänseende.

Den första och den andra grunden

– Parternas argument

- 28 Danske Slagtermestre har gjort gällande att tribunalen har ställt mer långtgående krav i fråga om villkoret direkt berörd än vad som framgår av domstolens tolkning av artikel 263 fjärde stycket FEUF i domen Montessori.
- 29 Tribunalen hänvisade i punkt 102 i det överklagade beslutet till domen Montessori men bortsåg, i punkt 103 i det överklagade beslutet, ändå från de slutsatser som följer av den domen, eftersom den krävde att Danske Slagtermestre visade vilka av dess medlemmar som konkret berördes av det omtvistade beslutet. Dessutom hänvisade tribunalen, till stöd för sin bedömning att klagandeorganisationen inte är direkt berörd av nämnda beslut, till punkterna 71–77 i det överklagade beslutet trots att dessa punkter inte avsåg villkoret att en sökande ska vara direkt berörd, utan det villkor som avser att en sökande ska vara personligen berörd.
- 30 Enligt kommissionen finns det inte fog för denna kritik. Tribunalen återgav troget, i punkt 102 i det överklagade beslutet, det relevanta kriteriet i domen Montessori, innan den i punkt 103 i nämnda beslut fann att detta kriterium inte var uppfyllt. Tribunalen gjorde sig därigenom inte skyldig till felaktig rättstillämpning.

- 31 Användningen av verbet ”visa” i nämnda punkt 103 återspeglar på ett korrekt sätt orden ”på ett relevant sätt [redogöra] för” i punkt 47 i domen Montessori.
- 32 Situationen i målet Montessori skiljer sig för övrigt från situationen i förevarande mål. Kommissionen har påpekat att det målet rörde en skattebefrielse till förmån för klart identifierade enheter inom en viss tjänstesektor. Detta förklarar varför domstolen, i punkt 50 i den domen, ansåg att den omständigheten att klagandena i målet, med stöd av bevisning, hade gjort gällande att deras etablissemang var belägna i omedelbar närhet av de etablissemang som drevs av mottagare av det påstådda stödet på samma tjänstemarknad, räckte för att anse att det beslut som var aktuellt i nämnda mål kunde innebära en konkurrensnackdel för klagandena. I förevarande fall avser det omtvistade beslutet däremot en åtgärd som ingår i ett allmänt avgiftssystem tillämpligt på den verksamhet som bedrivs av alla personer som släpper ut avloppsvatten. Danske Slagtermestre har varken redogjort för eller styrkt på vilket sätt detta system försätter dess medlemmar i en ofördelaktig konkurrenssituation i förhållande till andra företag som omfattas av detta system. Klagandeorganisationen har inte ens identifierat den relevanta marknaden, eftersom dess beskrivning av de aktuella varorna eller tjänsterna är alltför vag.
- 33 Vad beträffar hänvisningen i punkt 103 i det överklagade beslutet till punkterna 71–77 i detsamma, har kommissionen påpekat att tribunalen i dessa punkter prövade huruvida det omtvistade beslutet kunde medföra att klagandeorganisationens medlemmar försattes i en ofördelaktig konkurrenssituation. Den omständigheten att denna prövning var relevant vid bedömningen av villkoret att en sökande måste vara personligen berörd av akten i fråga hindrar inte på något sätt att samma konstateranden även är relevanta för bedömningen av villkoret att en sökande ska vara direkt berörd av akten.
- 34 Det följer i vart fall av nämnda punkter 71–77 att Danske Slagtermestre inte på ett relevant sätt har redogjort för på vilket sätt det omtvistade beslutet kan försätta dess medlemmar i en ofördelaktig konkurrenssituation.
- 35 För det fall domstolen skulle finna att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning vid bedömningen av villkoret direkt berörd, har kommissionen i andra hand yrkat att domstolen ska ändra skälen i det överklagade beslutet genom att konstatera att det omtvistade beslutet är en regleringsakt som medför genomförandeåtgärder, vilket innebär att villkoret i artikel 263 fjärde stycket FEUF om att sådana åtgärder inte får förekomma inte är uppfyllt.
- 36 Kommissionen har i detta avseende påpekat att det av punkt 105 i det överklagade beslutet framgår att tribunalen inte uttalade sig om detta villkor. Det omtvistade beslutet medför emellertid genomförandeåtgärder. I motsats till vad som var fallet i domen Montessori rör förevarande mål nämligen en åtgärd som innebär att såväl mottagarna av det påstådda stödet som deras konkurrenter ska betala en avgift. Konkurrenterna kan således, i likhet med mottagarna av det påstådda stödet, väcka talan mot deras avgiftsbeslut vid nationell domstol, varvid den nationella domstolen skulle kunna framställa en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF.
- 37 Kommissionen har för övrigt påpekat att det enligt lag nr 902/2013 krävs att de som ansvarar för driften av reningsanläggningar varje år fastställer den taxa som gäller för de tre intervallen i den stegvisa modellen. Härav följer att tillämpningen av denna modell kräver ett efterföljande genomförande i dansk rätt. Enligt dansk rätt krävs dessutom att den fastställda taxan på varje ort godkänns av kommunstyrelsen. Således antas en administrativ rättsakt som kan angripas vid

nationell domstol på den grunden att fastställandet av taxorna strider mot unionsrätten. Följaktligen skulle klagandeorganisationen även i denna situation ha kunnat utverka att en nationell domstol begär förhandsavgörande från EU-domstolen med stöd av artikel 267 FEUF. Organisationens medlemmar skulle dessutom kunna väcka fastställsetalan vid dansk domstol för att få fastställt att lag nr 902/2013 är oförenlig med unionsrätten.

- 38 Konungariket Danmark har, i likhet med kommissionen, gjort gällande att tribunalen gjorde en riktig bedömning när den avvisade talan.
- 39 Enligt denna medlemsstat har Danske Slagtermestre tolkat domen Montessori på ett sätt som försvagar de beviskrav som domstolen uppställde i den domen. I punkt 50 i domen Montessori konstaterade domstolen att klagandena i det målet var direkt berörda med hänsyn till att de hade lagt fram bevis på geografisk närhet till mottagare av det påstådda stödet och på att de utövade liknande verksamhet på samma marknad. I förevarande mål har klagandeorganisationen emellertid inte lämnat relevanta upplysningar som gör det möjligt att anse att medlemmarnas konkurrenssituation skulle kunna påverkas.
- 40 Konungariket Danmark har tillagt att överklagandet ska ogillas även om domstolen finner att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning vid tillämpningen av villkoret direkt berörd, eftersom det omtvistade beslutet medför genomförandeåtgärder.

– *Domstolens bedömning*

- 41 För att en talan som väckts av en fysisk eller juridisk person mot en akt som riktar sig till någon annan än personen i fråga ska kunna tas upp till prövning enligt artikel 263 fjärde stycket FEUF, krävs det att den personen har talerätt. Sådan talerätt föreligger i två typfall. För det första får en sådan talan väckas på villkor att akten direkt och personligen berör personen. För det andra kan en sådan person väcka talan mot en regleringsakt som inte medför genomförandeåtgärder om regleringsakten berör personen direkt (dom av den 20 januari 2022, Deutsche Lufthansa/kommissionen, C-594/19 P, EU:C:2022:40, punkt 29 och där angiven rättspraxis).
- 42 De villkor för upptagande till sakprövning som föreskrivs i denna bestämmelse ska tolkas mot bakgrund av den grundläggande rätten till ett effektivt domstolsskydd, som slås fast i artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, utan att detta för den skull leder till ett kringgående av de villkor som uttryckligen föreskrivs i EUF-fördraget (dom av den 3 december 2020, Changmao Biochemical Engineering/Distillerie Bonollo m.fl., C-461/18 P, EU:C:2020:979, punkt 55 och där angiven rättspraxis).
- 43 Förevarande överklagande avser det sista typfallet i artikel 263 fjärde stycket FEUF, som ger talerätt när den angripna akten är en regleringsakt som inte medför genomförandeåtgärder och som direkt berör en sökande. I detta avseende konstaterade tribunalen, i punkterna 94–96 i det överklagade beslutet, att det omtvistade beslutet, i vilket kommissionen fann att det system med degressiva avgifter för rening av avloppsvatten som införts av den danska lagstiftaren inte ska kvalificeras som statligt stöd, utgör en regleringsakt. Tribunalen slog emellertid även fast, i punkterna 97–104 i beslutet, att denna rättsakt inte direkt berör klagandeorganisationen. Av detta drog tribunalen slutsatsen, i punkterna 105 och 106 i det överklagade beslutet, att talan inte kunde tas upp till prövning, och att det därvid inte var nödvändigt att pröva huruvida nämnda rättsakt medförde genomförandeåtgärder.

- 44 Domstolen ska följaktligen pröva huruvida tribunalen, såsom Danske Slagtermestre har hävdat, gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning vid tillämpningen av villkoret direkt berörd.
- 45 För att detta villkor ska vara uppfyllt krävs det att två kriterier är uppfyllda samtidigt. För det första måste den ifrågasatta akten ha direkt inverkan på den enskildes rättsliga ställning. För det andra får rättsakten inte lämna något utrymme för skönsmässig bedömning för dem till vilka den riktar sig, och som ska genomföra den, vilket innebär att genomförandet ska ha en rent automatisk karaktär och endast följa av unionslagstiftningen, utan tillämpning av några mellanliggande bestämmelser (dom av den 13 januari 2022, Tyskland m.fl./kommissionen, C-177/19 P–C-179/19 P, EU:C:2022:10, punkt 72 och där angiven rättspraxis).
- 46 När det gäller det andra av dessa kriterier fann tribunalen, i punkt 98 i det överklagade beslutet, utan att detta bestritts i förevarande mål om överklagande, att det omtvistade beslutet, genom att det anger att den stegvisa modell som Konungariket Danmark har infört inom ramen för dess avgiftssystem avseende rening av avloppsvatten inte innehåller något inslag av stöd, i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF, rent automatiskt och enbart med stöd av unionslagstiftningen, har gjort det möjligt för denna medlemsstat att tillämpa detta system utan tillämpning av några mellanliggande bestämmelser.
- 47 När det gäller det första kriteriet, som angetts i punkt 45 ovan och som rör villkoret direkt berörd, angav domstolen i punkt 43 i domen Montessori att den omständigheten att ett kommissionsbeslut lämnar orörda de verkningar av en nationell åtgärd som enligt vad en sökande angett i ett klagomål till kommissionen inte var förenlig med syftet att skydda konkurrensen och gav sökanden konkurrensnackdelar medger slutsatsen att det beslutet direkt påverkar sökandens rättsliga ställning, i synnerhet dennes rätt enligt EUF-fördragets bestämmelser om statligt stöd att inte utsättas för en snedvridning av konkurrensen genom den nationella åtgärden i fråga.
- 48 Domstolen preciserade i detta avseende, i punkterna 46 och 47 i domen Montessori, att man visserligen inte enbart utifrån den omständigheten att det kan föreligga ett konkurrensförhållande mellan en sökande och mottagarna av det påstådda stödet kan dra den slutsatsen att sökandens rättsliga ställning påverkas direkt men att detta villkor däremot ska anses vara uppfyllt när sökanden på ett relevant sätt har redogjort för skälen till att kommissionens beslut om statligt stöd kan ge denne en konkurrensnackdel. Den bedömning som tribunalen ska göra i detta avseende får emellertid inte till att den, i samband med prövningen av huruvida talan kan tas upp till prövning, slutgiltigt tar ställning till konkurrensförhållandet mellan sökanden och mottagarna av det påstådda stödet.
- 49 Domstolen har således gjort en tolkning av villkoret direkt berörd som gör det möjligt för en person som har ingett ett klagomål till kommissionen angående statligt stöd att kunna vända sig till tribunalen för att denna ska pröva lagenligheten av kommissionens beslut avseende den nationella åtgärd som avses med klagomålet. Detta gäller dock under förutsättning att denna person på ett relevant sätt vid tribunalen redogör för att denne riskerar att drabbas av en konkurrensnackdel till följd av detta beslut.
- 50 I förevarande fall vände sig Danske Slagtermestre till tribunalen i sin egenskap av branschorganisation för danska mindre slakterier, grossister, kötthandlare och förädlingsföretag. Det ankom således på tribunalen att pröva huruvida organisationen på ett relevant sätt redogjorde för skälen till att det omtvistade beslutet – enligt vilket den stegvisa modell som

Konungariket Danmark infört inom ramen för avgiftssystemet för rening av avloppsvatten inte innehöll inslag av statligt stöd – kunde försätta dess medlemmar, eller åtminstone en betydande del av dem, i en ofördelaktig konkurrenssituation.

- 51 Det framgår av punkt 103 i det överklagade beslutet att tribunalen grundade sin bedömning att detta villkor inte var uppfyllt på konstaterandet att "[klagandeorganisationen] inte [hade] visat att dess medlemmar konkret har påverkats av åtgärden i fråga eller vilka av dem detta i så fall gäller, och än mindre vilka följer åtgärden får för deras konkurrensställning (se punkterna 71–77 [i det överklagade beslutet]).
- 52 Genom att kräva att klagandeorganisationen "visar" vilka konkurrensbegränsande verkningar som "konkret" uppkommer till följd av den aktuella nationella åtgärden, och således till följd av det omtvistade beslutet vilket ger den berörda medlemsstaten möjlighet att tillämpa denna åtgärd, har tribunalen, såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 27 i sitt förslag till avgörande, uppställt mer långtgående krav för att villkoret direkt berörd ska vara uppfyllt än vad som följer av domstolens tolkning av detta villkor i domen Montessori. Enligt den avvägning som domstolen gör för att säkerställa ett effektivt domstolsskydd är det nämligen tillräckligt att den person som har ingett klagomålet på ett relevant sätt redogör för att det eventuellt föreligger en ofördelaktig konkurrenssituation.
- 53 Tribunalen gjorde sig således skyldig till felaktig rättstillämpning när den i fråga om villkoret direkt berörd tillämpade ett krav som inte överensstämmer med räckvidden av det villkoret såsom det följer av artikel 263 fjärde stycket FEUF, jämförd med artikel 47 i stadgan om de grundläggande rättigheterna.
- 54 Förekomsten av detta rättsliga fel stöds av hänvisningen i punkt 103 i det överklagade beslutet till punkterna 71–77 i samma beslut. I de punkterna kritiserade nämligen tribunalen att klaganden underlätit att, till stöd för att dess talan kunde tas upp till prövning, lämna konkreta uppgifter om i synnerhet den andel av den relevanta marknaden som dess medlemmar och mottagarna av det påstådda stödet innehade, medlemmarnas omsättning och intäkter samt övervältringen av avgifterna för rening av avloppsvatten på de priser som medlemmarna faktiskt kan fakturera sina kunder. Enligt vad som anges i punkt 77 i det överklagade beslutet har Danske Slagtermestre "inte visat att det påstådda stödet har en konkret inverkan på dess medlemmar och på egen konkurrensställning på den relevanta marknaden".
- 55 Genom att anse att sådana upplysningar var nödvändiga för att fastställa att klagandeorganisationen var direkt berörd gick tribunalen utöver det krav som följer av domen Montessori. Såsom framgår av punkterna 46 och 47 i den domen ska prövningen av villkoret direkt berörd nämligen inte grunda sig på en fördjupad analys av konkurrensförhållandena på den relevanta marknaden som gör det möjligt att exakt fastställa i vilken omfattning konkurrensen påverkas, utan på en *prima facie*-bedömning av risken för att kommissionens beslut, enligt vilket den aktuella nationella åtgärden inte utgör statligt stöd som är oförenligt med den inre marknaden, leder till en ofördelaktig konkurrenssituation för klagandeorganisationen eller dess medlemmar.
- 56 Härav följer att överklagandet ska vinna bifall såvitt avser den första och den andra grunden.
- 57 Kommissionen och Konungariket Danmark har åberopat den rättspraxis som innebär att ett avgörande från tribunalen som innehåller domskäl som strider mot unionsrätten, men där domslutet framstår som riktigt enligt andra rättsliga grunder, inte till följd av detta åsidosättande

ska upphävas, men domskälen ska i den situationen ersättas (se, bland annat, dom av den 6 oktober 2021, Banco Santander/kommissionen, C-52/19 P, EU:C:2021:794, punkt 105 och där angiven rättspraxis). Denna rättspraxis kan emellertid inte tillämpas i förevarande fall.

- 58 I motsats till vad kommissionen och Konungariket Danmark har gjort gällande framstår nämligen det överklagade beslutet, genom vilket tribunalen avvisade talan, inte som riktigt enligt andra rättsliga grunder än dem som tribunalen angett.
- 59 Vad gäller det av kommissionen och Konungariket Danmark åberopade villkoret rörande avsaknaden av genomförandeåtgärder preciserade domstolen, i punkterna 63–66 i domen Montessori, att nationella bestämmelser om införande av en stödordning och de rättsakter genom vilka de bestämmelserna verkställs, såsom beskattningsbeslut, i förhållande till stödmottagarna visserligen utgör genomförandeåtgärder för ett beslut om stödordningen är oförenlig med den inre marknaden eller om att den är förenlig med den marknaden på villkor av vissa åtaganden från den berörda medlemsstatens sida. Domstolen angav dock i nämnda punkter att denna tolkning inte kan överföras på situationen för konkurrenter till mottagare av en nationell stödåtgärd som ansetts inte utgöra statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF. Sådana konkurrenter uppfyller nämligen inte de krav som fastställts i åtgärden för att komma i åtnjutande av den. Under dessa omständigheter skulle det vara konstlat att kräva av dessa konkurrenter att de begär att de nationella myndigheterna beviljar dem denna förmån för att sedan överklaga avslagsbeslutet till en nationell domstol, så att denna kan fråga EU-domstolen om kommissionens beslut om åtgärden i fråga är giltigt.
- 60 I förevarande fall består den påstådda fördel som Danske Slagtermestre anser att kommissionen borde ha kvalificerat som statligt stöd, av införandet av ett system med degressiv prissättning som, enligt organisationens argumentation, leder till att de stora slakterierna, i den stegvisa modell som beskrivs i punkterna 4 och 5 ovan, omfattas av ett förmånligare avgiftsintervall än det som tillämpas på mindre slakterier. Såsom generaladvokaten påpekade i punkterna 59 och 60 i sitt förslag till avgörande skulle det under dessa omständigheter, i analogi med vad domstolen konstaterade i domen Montessori, vara konstlat, och dessutom strida mot intresset av en god rättsskipning, att kräva att Danske Slagtermestre eller de anslutna slakterierna begär att de nationella myndigheterna, som genomför detta avgiftssystem, tillämpar det förmånliga avgiftsintervallet på de små slakterierna trots att de vet att de inte har rätt till detta enbart för att sedan överklaga avslagsbeslutet till en nationell domstol, så att denna kan fråga EU-domstolen om kommissionens beslut om åtgärden i fråga är giltigt.
- 61 Av det ovan anförda följer att överklagandet ska bifallas såvitt avser den första och den andra grunden och att det överklagade beslutet ska upphävas.

Den tredje, den fjärde och den femte grunden

- 62 Eftersom det överklagade beslutet upphävs såvitt avser den första och den andra grunden, saknas anledning att pröva den tredje, den fjärde och den femte grunden.

Talan vid tribunalen

- 63 Enligt artikel 61 första stycket andra meningen i stadgan för Europeiska unionens domstol kan denna, om den upphäver tribunalens avgörande, själv slutligt avgöra målet, om detta är färdigt för avgörande.

- 64 Domstolen kan i detta skede av handläggningen inte avgöra den talan som väckts i tribunalen i sak. För att avgöra är det nämligen nödvändigt att bedöma sakfrågor på grundval av sådana omständigheter som inte varit föremål för prövning vid tribunalen och inte heller avhandlats vid domstolen.
- 65 Domstolen förfogar däremot över de uppgifter som krävs för att kunna bedöma om talan kan tas upp till prövning. Domstolen ska således slutligt avgöra denna processuella fråga (se, bland annat, analogt, dom av den 17 juli 2008, Athinaiki Techniki/kommissionen, C-521/06 P, EU:C:2008:422, punkt 66, dom av den 27 februari 2014, Stichting Woonpunt m.fl./kommissionen, C-132/12 P, EU:C:2014:100, punkt 66, och dom av den 21 februari 2018, LL/parlamentet, C-326/16 P, EU:C:2018:83, punkterna 31 och 32).
- 66 Det ska i detta hänseende för det första påpekas att det omtvistade beslutet utgör en regleringsakt i den mening som avses i artikel 263 fjärde stycket FEUF. Såsom domstolen angav i punkterna 28, 31 och 32 i domen Montessori ska nämligen icke-lagstiftningsakter som kommissionen antar på området för statligt stöd i syfte att tillåta eller förbjuda en nationell ordning anses utgöra regleringsakter.
- 67 För det andra kan det omtvistade beslutet, av de skäl som anges i punkterna 59 och 60 ovan, inte anses medföra genomförandeåtgärder.
- 68 Vad för det tredje gäller villkoret direkt berörd, krävs det, såsom det har erinrats om i punkt 45 ovan, att två kriterier är uppfyllda samtidigt, nämligen att den omtvistade åtgärden har en direkt inverkan på en sökandes rättsliga ställning och att den inte lämnar något utrymme för skönsmässig bedömning för dem som den riktar sig till och som ska genomföra åtgärden.
- 69 Det omtvistade beslutet, enligt vilket den stegvisa modell som införts av Konungariket Danmark inom ramen för dess system för avgifter för rening av avloppsvatten inte innehåller inslag av statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF, har en rent automatisk rättsverkan som enbart följer av unionslagstiftningen och utan att några mellanliggande regler tillämpas. Talan uppfyller således det andra av de två kriterier som angetts i föregående punkt.
- 70 Vad gäller det första kriteriet som nämns i punkt 68 ovan konstaterar domstolen att Danske Slagtermestre har gjort gällande vid tribunalen – med stöd av bevisning – att flera av dess medlemmar bedriver samma verksamhet som ett företag med dominerande ställning på marknaden för slakt av nötkreatur och svin i Danmark och att detta företag, på grund av sin stora mängd avloppsvatten, betalar avgifter enligt en lägre taxa än vad de företag som är anslutna till klagandeorganisationen betalar enligt den avgiftstaxa som införts genom lag nr 902/2013. Organisationen har dessutom på ett underbyggt sätt redogjort för att avgiftsbördan per slaktat djur är betydligt tyngre för dessa företag än den som skulle åvila det dominerande företaget, eftersom de inte kan omfattas av samma avgiftsintervall.
- 71 Danske Slagtermestre har därmed på ett relevant sätt redogjort för skälen till att det omtvistade beslutet kan medföra att åtminstone en betydande del av dess medlemmar, det vill säga de mindre slakterierna, försätts i en ofördelaktig konkurrenssituation.
- 72 Det omtvistade beslutet har följaktligen direkt inverkan på Danske Slagtermestres rättsliga ställning, vilket innebär att talan även uppfyller det första av de två kriterier som nämns i punkt 68 ovan.

73 Härav följer att talan i första instans kan tas upp till prövning. Målet ska därför återförvisas till tribunalen för prövning i sak.

Rättegångskostnader

74 Eftersom målet återförvisas till tribunalen ska frågan om rättegångskostnader anstå.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

- 1) Det beslut som Europeiska unionens tribunal meddelade den 1 december 2020, Danske Slagtermestre/kommissionen (T-486/18, ej publicerat, EU:T:2020:576) upphävs.**
- 2) Talan i första instans kan tas upp till prövning.**
- 3) Målet återförvisas till Europeiska unionens tribunal för prövning i sak.**
- 4) Frågan om rättegångskostnader anstår.**

Underskrifter